

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Ljubljana 3. 1. 2018

S skupne novinarske konference ZSSS in KSS Pergam; Stavka sindikatov javnega sektorja

Danes, 3. 1. 2018 je na Dalmatinovi 4 potekala skupna novinarska konferenca Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) in Konfederacije sindikatov Slovenije (KSS) Pergam. Na konferenci so predsednica ZSSS, Lidija Jerkič, predsednik KSS PERGAM in vodja pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, Jakob Počivavšek, ter namestnica vodje pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, Ana Jakopič, predstavili širši pogled na ravnanje Vlade Republike Slovenije v zvezi s pogajanjem v javnem sektorju in na posledice takšnega ravnanja. Odzvali so se tudi na izjave predstavnikov Vlade Republike Slovenije glede zahtev sindikatov javnega sektorja. V nadaljevanju smo povzeli najpomembnejše:

Vsi skupaj smo dočakali leto 2018, ki je po letih krize, ki se je najbolj poznala na žepih in življenjskem standardu delavstva v Sloveniji, že peto leto, ko imamo v Republiki Sloveniji gospodarsko rast, v zadnjem obdobju celo eno najvišjih v Evropski uniji. Kljub tako vzpodbudnim kazalcem nič ne kaže, da se bo gospodarska rast kmalu prelevila tudi v boljši standard delavstva.

Slednje ostaja skrb vzbujajoče, stopnja rasti plač pa ne sledi stopnji gospodarske rasti. Zato se ne gre čuditi dejstvu, da se nezadovoljstvo z obstoječim stanjem med delavstvom po Sloveniji veča, razlog za nezadovoljstvo pa je tudi očitno nezadostno upoštevanje pozivov in pobud, ki jih v zvezi s plačami že dalj časa na delodajalce in Vlado RS naslavljamo sindikati.

Sindikati zasebnega sektorja ZSSS so tako že v lanskem letu pozvali k dvigu plač, prav tako je pobudo za splošno kolektivno pogodbo v gospodarstvu s predlogom za dvig plač predstavila KSS PERGAM. Tudi v javnem sektorju so zadeve skrb vzbujajoče, saj enotni plačni sistem močno majejo vladne odločitve, s katerimi je zagotovila višje plače zgolj nekaterim skupinam zaposlenih v javnem sektorju.

Na ZSSS in KSS PERGAM se želimo odzvati na izjave vladnih predstavnikov v zvezi z zahtevami sindikatov javnega sektorja ter podati širši pogled na pogajanja med vlado in sindikati javnega sektorja ter razloge, ki so ta pogajanja privedli v slepo ulico.

Dejstvo je, da so v javnem sektorju, kljub gospodarski rasti, še vedno v veljavi varčevalni ukrepi, od katerih so bili nekateri uvedeni že leta 2009, velik del pa leta 2012. Med slednjimi je še vedno v veljavi 8% znižanje plač, znižani stroški prevoza, solidarnostne pomoči in jubilejne nagrade, zamrznjena delovna uspešnost in zamik izplačila napredovanj. Prav tako še vedno niso odpravljene anomalije pri vrednotenju delovnih mest v javnem sektorju, od katerih so bile nekatere prepoznane že takoj po vstopu v nov plačni sistem, nekatere nove pa so nastale s sklepanjem separatih dogovorov med vlado in posameznimi sindikati javnega sektorja. S temi dogovori so bila porušena razmerja med vrednotenjem posameznih delovnih mest in bi jih bilo potrebno v okviru enotnega plačnega sistema ponovno vzpostaviti.

Da se ohrani enotni plačni sistem, da se navedene anomalije pri vrednotenju delovnih mest odpravijo, da se ponovno vzpostavijo ustrezna razmerja pri vrednotenju posameznih delovnih mest in da se odpravijo še preostali varčevalni ukrepi ter zagotovijo sredstva za povečane stroške dela iz tega naslova so zahteve 15 sindikatov javnega sektorja, ki so za 24. 1. 2018 napovedali stavkovne aktivnosti.

Navedene zahteve izvirajo iz dosedanjih dogovorov, sklenjenih med Vlado in sindikati javnega sektorja ter izvirajo iz ravnanj Vlade zlasti v preteklem letu, v katerem je sklenila več dogovorov s posameznimi sindikati javnega sektorja mimo ustaljenega socialnega dialoga, ki poteka v okviru enotnega plačnega sistema. Vlada je tako plače izdatno dvignila zdravnikom, ravnateljem, direktorjem, upravam v podjetjih v državni lasti (zadnji vpijoči primer predsednice uprave SDH, katere plačo so dvignili za 40%).

Povsem neutemeljeni in nerazumljivi so zato očitki vladnih predstavnikov, da so zahteve sindikatov javnega sektorja »popolnoma nerazumljive«, »pretirani apetiti« in da kažejo na »pretirano razumevanje gospodarske rasti«.

Vlada se je namreč decembra 2016 zavezala, da se bo v letu 2018 začela pogajati o odpravi še preostalih varčevalnih ukrepov. V kolikor Vlada danes zahteve po odpravi teh ukrepov ocenjuje kot nesprejemljive, je dogovor leta 2016 sklenila s figo v žepu in se že takrat ni imela namena dogovoriti se ali pa je imela namen pogajanja o tem zavlačevati tako dolgo, da bi se morala z njimi ukvarjati naslednja Vlada.

Zahteve po odpravi anomalij v okviru enotnega plačnega sistema je na drugi strani zaveza več vlad v vseh dogovorih od leta 2009 dalje. Hkrati je Vlada s sklepanjem dogovorov s posameznimi vplivnimi skupinami v javnem sektorju ustvarila nove anomalije, ki jih je potrebno odpraviti, da bi ponovno vzpostavili ustrezna plača razmerja znotraj plačnega sistema. Dvigi zdravniških plač so v izhodišču po naših podatkih pri polovici zdravnikov znašali 5 plačnih razredov (cca. 20% dvig plače), v podobnem obsegu so dvignile plače tudi nekaterim direktorjem oziroma ravnateljem.

Če bi 15 milijonov evrov, kolikor so po vladnih izračunih predvidene finančne posledice dviga zdravniških plač (za cca. 5.000 zdravnikov), v enakem razmerju upoštevali tudi pri ostalih 150.000 javnih uslužbencih, preprost izračun pokaže, da bi za to potrebovali cca. 450 milijonov evrov. Zato stališča Vlade v zvezi z zahtevami sindikatov, ki v okviru enotnega plačnega sistema zahtevajo ponovno vzpostavitev ustreznih razmerij, kažejo na to, da Vlada RS ne razume enotnega plačnega sistema in da ni ni predvidela posledic svojih ravnanj za sistem plač v javnem sektorju.

Ministrica za finance je v preteklih dneh postavila vprašanje, ali je ob zagotovljeni 4% rasti plač utemeljeno stavkati. Ni sicer jasno, ali je ministrica govorila o 4% dvigu mase za plače v javnem sektorju ali o nominalni rasti plač, vseeno pa je omenjena dilema povsem brezpredmetna ob dejstvu, da si Vlada RS teh istih vprašanj ob dvigu zdravniških plač, ki v nekaterih primerih celo presegajo 20%, ni postavljala.

Zdi se, da se je Vlada po tem, ko ji ni uspelo izsiliti škodljivih sprememb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in Zakona o javnih uslužbencih, katerih predloga je pripravila v letu 2015, odločila za razsutje enotnega plačnega sistema, pri čemer se očitno ne zaveda posledic in odgovornosti za takšne odločitve, s katerimi se bo morala prav tako spopadati prihodnja vlada. Ne glede na to, da enoten plačni sistem nikakor ni idealen, bi se Vlada RS morala, vsaj toliko kot sindikati javnega sektorja, zavedati prednosti, ki jih takšen sistema omogoča in ki so se pokazale predvsem v času kriznih let.

Enoten plačni sistem je namreč varovalka sistema, ki je bil mukoma izpogajan in ni nekaj, kar ima trenutna vladajoča koalicija pravico uničiti, le z namenom, da določenim elitnim skupinam omogoči, da si prisvojijo večji del pogače, ki jo delavstvo v Republiki Sloveniji mukoma ustvarja, pa naj bo to delavstvo zasebnega ali javnega sektorja.

Nenazadnje je ob tem potrebno opozoriti tudi na dejstvo, da Vlada RS o posledicah svojih odločitev očitno ne razmišlja niti v luči potrebnosti zagotavljanja sredstev delodajalcem, zato je ena od zahtev sindikatov, ki napovedujejo stavko v okviru pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja tudi to, da Vlada zagotovi sredstva za dogovorjene obveznosti do zaposlenih, saj je le na tak način mogoče preprečiti negativen vpliv na obseg in kakovost javnih storitev.

Nenazadnje ostro zavračamo tudi očitek, da so sindikalne zahteve povezane z bližajočimi se volitvami. Pogajalska skupina reprezentativnih sindikatov javnega sektorja je celovit pristop k pogajanjem in enotno odpravo plačnih anomalij predlagala že septembra, pa je Vlada RS ta predlog vseskozi zavračala. Že od septembra bi torej lahko pogajanja potekala, zato odgovornost za to, da se je konflikt zaostрил v začetku leta 2018 nosi v prvi vrsti vladna stran.

Obe sindikalni centrali podpirata zgoraj navedena prizadevanja in zahteve pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja in zato na Vlado RS naslavljata poziv k razumu in opozorilo, da bo v primeru nadaljnjega odlašanja s sprejemom pogajanj o predlaganih vsebinah in na predlagan način morda prepozno, da bi bilo mogoče pozivamo, da nemudoma preneha z uničevanjem enotnega plačnega sistema in preden bo prepozno resno pristopiti k resnemu socialnemu dialogu, ki bi pripeljal do konsistentnih dogovorov.

Več informacij in izjave za medije:

Jakob Počivavšek, predsednik Konfederacije sindikatov Slovenije PERGAM in vodja pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja - 051 686 748

Ana Jakopič, namestnica vodje pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja – 031 689 621